

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer P. Blokhuis
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Datum: 3 juli 2018

Onderwerp

Suiker in supermarktproducten

Geachte heer Blokhuis,

Graag informeren wij u over ons nieuwste onderzoek naar suiker in supermarktproducten. Tegelijkertijd roepen wij u op om het advies van de Commissie Criteria Productverbetering, om als Rijksoverheid de doelstellingen voor gehalten zout, verzadigd vet en suiker per productgroep op te stellen, over te nemen.

In het begin van 2017 onthulden wij dat veel supermarktproducten nog te zout zijn en dat er grote verschillen zitten in soortgelijke producten van verschillende (huis)merken. Met dit onderzoek concluderen wij hetzelfde bij suiker: er zijn enorme verschillen in suikergehalte tussen soortgelijke producten. U vindt de testresultaten in de bijlagen van deze brief.

Uit het onderzoek kunnen wij twee conclusies trekken. Enerzijds concluderen we dat er enorme verschillen in suikergehalte tussen soortgelijke producten zitten. Anderzijds, betekent het dat – gezien de grote verschillen tussen vergelijkbare producten – er qua suikerreductie veel meer mogelijk is dan er nu gebeurt. Met de producten uit het voorbeeld dagmenu van ons onderzoek, krijgen consumenten gemiddeld 111 gram suiker binnen. Een dagmenu met de producten met het minste suiker komt uit op 67 gram suiker, 44 gram minder. Bij deze producten zou derhalve in theorie een suikerreductie van 40% mogelijk zijn. Argumenten van het bedrijfsleven dat productverbetering vanwege smaakgewenning of houdbaarheidsproblematiek langer moet duren blijken hiermee dus wederom niet steekhoudend. Dit bleek eerder ook al uit adviezen van de Wetenschappelijke Advies Commissie (WAC) van het Akkoord Verbetering Productsamenstelling.

De WAC beoordeelt de plannen die tot nu toe zijn ingediend keer op keer als zwak of matig ambitieus. Onze tests naar zout, suiker en vetgehalte van producten bevestigen dit beeld.

Voor suiker is er nog iets anders aan de hand: er zijn op www.akkoordverbeteringproductsamenstelling.nl slechts voor vier productgroepen afspraken voor suiker te vinden, die vaak ook nog tekortschieten:

- 1) Er is een plan van de zuivelsector voor reductie van suiker in toetjes en zuiveldranken. Dit is positief, aangezien deze producten voor een belangrijk deel bijdragen aan de totale suikerinname.

- 2) Consumenten zijn zich vaak niet bewust dat dit soort producten zo veel suiker bevatten. Maar de WAC heeft dit plan beoordeeld als *matig ambitieus*. Er kan dus nog wel een tandje bij.
- 3) Er is, ondanks toezeggingen van minister Schippers aan Kamerlid Dik-Faber in 2014 om kinderproducten voorrang te geven bij suikerreductie, nog steeds géén plan om het suikergehalte in kinderproducten terug te brengen. In plaats daarvan ligt er een notitie die binnen het Akkoord is opgesteld om de hoeveelheid suiker in babyvoeding te verminderen. Echter, in deze notitie wordt aangegeven, met een verwijzing naar een Europese discussie, dat er gewacht gaat worden met het aanpakken van suiker in babyproducten. Terwijl uit meerdere onderzoeken van de Consumentenbond blijkt dat kinderproducten in Nederland te veel suiker bevatten. Het is ons een raadsel waarom de overheid akkoord is gegaan met het uitstellen van suikerreductie in kinderproducten door het bedrijfsleven.
- 4) Er is een plan van de frisdranksector om het aantal calorieën dat via frisdrank wordt geconsumeerd terug te brengen. Het uitgangspunt hierbij is dat de consumptie van reguliere (suikerrijke) frisdrank wordt verlegd naar producten met minder suiker of light (zonder suiker). Met andere woorden: fabrikanten gaan het suikergehalte in hun producten niet verlagen, maar ze leggen de verantwoordelijkheid bij consumenten, die anders moeten kiezen. Dit doen consumenten al, omdat ze de gezondheidsadviezen van de Gezondheidsraad en het Voedingscentrum opvolgen. Het bedrijfsleven springt hierbij in op een trend die al gaande is en veranderen zelf niets aan hun product. Het uitgangspunt van het Akkoord is echter dat *fabrikanten* de gehalten suiker en zout van reguliere producten omlaag brengen, om consumenten langzaam te laten wennen aan smaakveranderingen zoals minder zoete en zoute producten. En niet het aantal producten uitbreiden of anders aanbieden, waardoor *productverbetering* uitblijft. Het plan van de frisdranksector is dus geen relevant plan.
- 5) Er is een plan van de groenteconservenbranche, die door de WAC als *redelijk ambitieus* is beoordeeld.

Samengevat: in elk geval drie van de vier plannen die er liggen voor suikerreductie zijn niet toereikend en allerm minst ambitieus. Het plan van de frisdranksector betreft geen productverbetering, maar een breder assortiment. Het plan over babyvoeding is slechts een notitie waarin productverbetering wordt uitgesteld. Het plan van de zuivelsector wordt door de WAC als matig ambitieus beoordeeld. Alleen de acties van de groenteconservenindustrie kunnen de toets der kritiek doorstaan.

Voor alle andere relevante productgroepen, waaronder ontbijtgranen, koek, tussendoortjes en sauzen zijn géén afspraken gemaakt binnen het akkoord.

De grootste problemen zijn dat de stuurgroep van het Akkoord de adviezen van de WAC stelselmatig naast zich neerlegt en er binnen het Akkoord voor veel van de productgroepen *überhaupt geen afspraken* voor suikerreductie zijn gemaakt. Minister Schippers heeft in haar brief aan de Tweede Kamer van 17 december 2015 beloofd dat voor productgroepen waarbij de sector niet tijdig met een plan komt, zal worden overwogen om de WAC normen te laten opstellen. Dit zou in januari 2016 met de stuurgroep van het Akkoord worden besproken. Echter, uit de verslagen van de stuurgroep die op www.akkoordverbeteringproductsamenstelling.nl staan, blijkt dat dit onderwerp *gedurende heel 2016 en 2017 niet is besproken*.

Uit onze test en bovenstaande waarnemingen concluderen wij dat het Akkoord Verbetering Productsamenstelling een wassen neus is, zolang de stuurgroep de adviezen van de WAC naast zich neerlegt en er geen consequenties zijn voor het uitblijven van actieplannen van vrijwel alle relevante sectoren. Wil deze zelfregulering nog geloofwaardig zijn, dan moeten de adviezen van de WAC binnen het Akkoord bindend worden en moet de Rijksoverheid (conform advies van de Commissie Criteria Productverbetering) de kar trekken én sturen. Een essentiële maatregel daarbij is dat niet de sector een voorstel voor een norm doet, maar deze onafhankelijk wordt bepaald. De WAC kan deze taak op zich nemen, zoals minister Schippers in de brief aan de Kamer van 17 december 2015 al beloofde.

Wij roepen u op om het advies van de Commissie Criteria Productverbetering op te volgen en als overheid realistische en ambitieuze normen op te stellen die bedrijven richting geven en daarbij te waarborgen dat bedrijven zich aan de normen conformeren.

Met vriendelijke groet,

Bart Combée
Algemeen Directeur

c.c.: Vaste Kamercommissies voor VWS en LNV

Bijlagen: Artikel Consumentengids juli/augustus 2018
Overzicht suikergehaltes geteste producten